

Кент Томпсон

ПУШКА

Рекли су ми да сам доживео срчани напад. Можда се сећате: једног дана, док сам био сам у цркви простро сам се на степеништу испред предикаонице с пеном на устима и шта ти ја знам с чим још, и узвикнуо (на моју вечну срамоту и ужас) — Хоћу да умрем.

Био је то потпуно смешан чин, и био бих пресрећан када би га сви заборавили — што они, свакако, не желе, и зато ми дозволите да кажем да НИСАМ доживео срчани напад. Био је то само одраз старости.

Те се ствари дешавају. Против њих се ништа не може, оне не могу да се предвиде — бар не непосредно — нити се могу спречити. Свестан сам да сам стар. Треба само да погледам своју руку. Понекад, када ме спопадну извесне мисли, она дрхти. Обично, она некад дрхти и кад покушавам нешто да подигнем, на пример, кашичицу. А знате шта је чудно: моја рука дрхти јаче када је предмет лакши, него када је тежи. На пример, полу-празна шоља је опаснија од напуњене. И то је, свакако, релативно. Потпуно сам способан да проспем и пуну шољу чаја и тада моја домаћица (госпођа Херисон) долети из кухиње (признајем да вичем — она тврди да псујем, али ја то оспоравам) и грди ме. — Господине Вилсоне, шта сте то урадили? Зар не знате да танин оставља трајне мрље? Сада су те панталоне упропашћене, а о сакоу да и не говорим. А то је ваш омиљени сако, зар не? — Па, јесте. Носим га врло често. То је Харис твид који сам купио у Лондону пре двадесет пет година (тада је био скуп; обично су их куповали туристи) и продавац је тада рекао: — Носићете га целог живота.

Лице тог мршавог човека било је болесне, жућкасте боје. Сећам се да сам тада рекао својој жени Елизабети да Енглеze није угрозио рат, који је измамио оно што је најбоље у њима, поготово оно најбоље у њиховој прошлости — као што пас добре пасмине скаче чим угледа

лопова иако је цео живот провео у ленствовању — већ њихов начин исхране. Онолике количине кромпира шкоде здрављу. И хлеба. И купање хладном водом и јефтним сапуном. Човекова глава с неколико ретких залепљених праменова косе се сијала, а очи су биле кратковиде и водњикаве. Да вам признам истину, прожео ме је осећај кривице док сам стајао пред њим пуцајући од здравља, и био сам срећан што сам Канађанин. Уверавам вас, оно што се затим догодило није ништа необично. Када је чова умотао сако у пакпапир и везао га канапом (као некада у радњи мог деде Вилсона) рекао ми је: — Из Сједињених држава, зар не?

— Свакако да нисмо! — одговорио сам. — Ми смо Канађани.

— Зар? — узвикнуо је с изненадним осмехом на лицу. — То већ мења ствар, господине.

Показало се да је рекао истину. Дао ми је више од једне фунте попуста за сако.

Продавац и ја смо се руковали кад сам одлазио, осмехујући се један другоме.

Ето шта се дешава када човек проспе чај на сако: госпођа Херис се веома узнемири, твид абсорбује чај, а ја помислим да сам имао среће што сам купио сако смеће боје.

Понекад шетам усред мркле ноћи и млатарам рукама. Будим се и покушавам да мислим: да ли се у сну борим с неким (као дечак избегавао сам дечје борбе, а када сам учествовао у њима увек сам извлачио дебљи крај, и то, можда, објашњава бескорисност мојих покрета) или покушавам да летим? Једном сам и покушао. Претпостављам да то чини сваки дечак. Стајао сам у башти и нисам имао појма да ме мој отац посматра кроз стаклена врата његове радне собе која воде у башту, а ја сам стајао на крову кућице за псе, махао својим крилима и покушао да летим. Пао сам, наравно, с кућице и отац је мислио да сам права правцата будала.

Изашао је и подигао ме.

— Зар ниси мало престарео за такве ствари? — упитао ме је. (Имао сам десет година).

Па, помислио сам, и нисам, мада, када сам мало боље размислио, сетио сам се да је Вили Стивз — који је једно време био мој најбољи друг — покушао да лети кад му је било осам година и да ми је он рекао да се то не може. С друге стране, опет, Вили Стивз ме је једном пребио — такво је пријатељство међу дечацима — и ја сам, можда, једноставно желео да докажем да он није у праву, мислећи, вероватно, да могу да дођем у школско двориште и кажем. — Знаш, што се летења тиче, ниси у праву. Ја сам успео.

Он ће само рећи — лажов.

А ја ћу да одговорим. — У сваком случају, лет је био КРАТАК, јер човек, ипак, није птица, али верујем

да у миту о Икару има доста истине. — Уосталом, зар није недавно доказано да су теоретски проналасци Леонарда да Винчија, које је, колико ми знамо, само ставио на папир, у ствари, изводљиви?

На моју примедбу о Икару Стивз је одговорио. — Мој отац каже да си, и поред толико прочитаних књига, слеп код очију.

И док сам му одговарао — Моје очи су у савршеном реду — знао сам да он то није тако мислио, или да, у сваком случају, то није оно што је његов отац подразумевао својом примедбом. Његов отац је хтео да каже да од мене нема никакве користи.

То сазнање могло је да изазове нов окршај, а, можда, и јесте.

Знате, осећам да ми је тешко да раздвојим оно што је могло да се догоди у прошлости, од оног што се, у ствари, догодило.

Веома је слично и са сновима. У својим поодмаклим годинама највише сањам о прошлости. И када се пробудим усред пусте, црне ноћи — када остану само емоције изазване сном — скоро сам уверен да сам сањао о нечему што ми се догађало у прошлости, или, ако хоћете, о ономе што је могло да ми се догоди.

Дозволите ми да објасним. Верујем да снови једноставно премошћују време и стварност, мада су уско везани за личност сневача, тако да, док сањам о прошлости, понекад сањам и о другом животу којим сам, можда, живео.

Рећи ћу то на најбаналнији начин: шта би било да смо онда, Вил Стивц и ја, били ухваћени када смо украли дечју пушку из Вулворта (Вил Стивз је већ имао искуства у томе, мени је то било крштење)? Сасвим јасно могу да видим себе како су ме оптужили (можда ја о томе сањам, али не могу да се сетим), довели пред оца који би, не без разлога, праскао да му је каријера уништена — јер ко, уосталом, може да има поверења у адвоката чији је син јединац лопов? — и да од моје каријере нема ништа за сва времена.

Да се то догодило ја бих му поверовао, једноставно зато што сам без икакве резерве у сваком случају, без икаквог отвореног сумњичења, прихватао све штогод би ми рекао. Тада бих, вероватно, био побегао од куће, нашао се у рђавом друштву и завршио као обичан војник — чињеница да смо крали ПУШКЕ можда то наговештава. Идеја да постанем каубој није ме никада одушевљавала, мада Вила Стивза јесте. Мислим да је украо каубојски пиштољ.

Када се усред ноћи пробудим, можда млатарам рукама уверен да се као побеђени предајем, излазећи из лисичије јаме у којој ме је пронашао немачки војник у сивом: остарели, збуњени каплар који би боље оба-вљао дужност у канцеларији неког официра.

Али, видите, ништа од тога није се догодило. Нисмо били ухваћени. Играли смо се нашим пушкама целог лета, скривали их у башти, испод појила за живину. Открили смо да се посуда која је служила као кадица могла лако подићи и да је постоље шупље. Ставили смо наше пушке у њега. Морали смо да уложимо велику пажњу и спретност да подигнемо посуду пуну воде и спустимо је на земљу. Никада нам се није догодило да проспемо воду по себи.

ПОВЕЉА

Истина је да се често будим усред ноћи и исто тако често не могу да се сетим да сам било шта сањао. Мислим да је то одлика старих људи. Можда је Господ сматрао да је потребно да што дуже остајемо будни, јер су нам дани све избројанији, мање их је испред, него што их је иза, нас.

Ако је, пак, тако, морао бих поново да посумњам у добру вољу Господњу. Није нимало пријатно — по глави ми се врзма дечја узречица »уопште није забавно« — кад се усред ноћи наћеш будан у својој радној соби с пушком у руци.

Ако ме ишта више ужасава у овом добу мог живота (сада ми је осамдесет прва) то је страх од сенилности.

Убећен сам да сенилност није ништа друго до бежање у човеков други живот или, мало другачије речено, преношење понашања из сна у будне часове. Мислим да ми се то догодило онда када сам пао низ степенице поред предикаонице и узвикнуо »хоћу да умрем«. Део мог мозга је говорио да се ужасно глупо понашам; други ми је одобравао да чиним баш оно што треба у датим околностима.

Најблаже речено, такво искуство избацује човека из равнотеже. Човек се навикне на нека своја гледишта, и одједном све се поремети, као да си гајио бунтовника у неком скривеном кутку. Пријатељи се изненаде — и не без разлога. Ко је од наших пријатеља икада видео скривене кутке наших кућа, а камоли наших скривених мисли?

Чак ни моји најбољи пријатељи — они који су још увек живи — нису никада били у подруму ове куће, нити би имали разлога за то. А ја сам имао још мање разлога да их тамо поведем. То је влажно место са земљаним подом — године 1957. насуто је мало бетона за нову пећ — препуно старих боца и тегли. И моја мајка и моја жена чувале су, с неком посебном опесијом, стаклене тегле, јер су, можда, могле да се искористе. Елизабета би понекад рекла — Можда ћу идућег лета скувати цем — и није престајала тако да говори све до своје смрти. Када мислим о гробу, сетим се подрума.

Изненадно буђење постаје страшније, јер се човек буди не знајући у ком се свету налази.

На пример, често се наћем у својој радној соби у два сата после поноћи не схватајући како сам се ту на-

шао, нити, што се тога тиче, да сам се уопште пробудио. Скоро са сигурношћу могу да тврдим да сам у будном стању, јер су ми ноге хладне — и уверавам вас да је то једина прилика када поздрављаш хладне ноге — а ја седим са својом пушком у крилу и говорим себи. — Па, баш је добро што су ти ноге хладне, јер тако знаш да си будан — То те веома смирује док ти не падне напамет да можда САЊАШ да су ти ноге хладне. И то ми се дешавало. Будно сам се и видео да сам овако или онако збацио свој покривач у току ноћи.

Али, да објасним о својој пушци. Схватио сам да је и то доказ старости — или је, можда, једноставно наставак чињенице да сам од свог детињства био слабог здравља, мада сам у младићком добу толико ојачао да сам, после женидбе, подизао Елезабету у предворју и ТРЧЕБИМ КОРАКОМ носио је уз степенице до спаваће собе.

То сам чешће чинио када су моји родитељи били одсутни, а Елизабета и ја остајали сами. Доселили смо се у кућу када сам почео да радим у очевој адвокатској канцеларији, јер ми је рекао да би било глупо да купујем кућу када Елизабета и ја можемо да користимо цео други спрат, а она и моја мајка могу заједнички да кувају. Морам да признам да је све добро испало. Елизабета је много волела моје родитеље, а ја сам инвестирао своју плату — која би иначе отишла на станарину или отплату хипотеке — у локалну акционарску компанију и на тај начин индиректно сам позајмљивао новац својим пријатељима који су куповали куће и истовремено и зарађивали.

Међутим, заједнички живот ми је наметао извесне стеге у најбољем добу мог живота, и то ми је сметало, мада тога нисам био свестан. Тако сам једног дана, када су моји родитељи отишли на сахрану мамине пријатељице, ухватио Елезабету док је чистила предворје, зграбио је, подигао у наручје — метла је с треском пала на под — и потрчао уз степенице до спаваће собе где сам је бацио на кревет и здерао одећу с ње. Раставио сам њене ноге и попео се на њу не свлачећи се, само сам пустио панталоне да спадну. Узео сам је на ивици кревета.

Тек касније схватио сам величину свог поступка. Постидео сам се због понашања и извињавао се најбоље како сам умео.

Гледала ме је нетремице. — Ако желиш, можеш да молиш за опроштај — рекла је. Рекао сам да хоћу. Наступио је неугодан тренутак. — Можда је, уосталом, тако најбоље — додала је, чини ми се, помало изненађујуће. — Можда ћу овог пута да останем у другом стању — казала је некако уморно. Већ је била изгубила наду, јер кад се то десило били смо већ четири године у браку, а ништа се није мењало.

ПОРЕБА
ПОКРОВА

Елизабета је била веома добра жена. Била је болничарка мојој мајци и оцу и неговала их је све до смрти, и ниједног тренутка није се жалила.

ПОРЕБА
ОТГОВА

Почео сам да објашњавам о својој пушци и објаснићу, и, мада ћете ме сматрати лудим старцем, јер сам понекад одсутан духом, а увек сам на ивици сенилности, ја нисам луд. Разлика мора да се прави једноставно зато што су границе тако танане. Објашњење о пушци потпуно је логично, и у разговору с мојим пријатељима приближно мојих година, открио сам да није изненађујуће. Старењем, човек постаје све свеснији својих малих слабости. Ту не може ништа да се учини.

Живот обилује једноставним опасностима и оне ни су неуобичајене. Када сам купио пушку Елизабета ме је испитивала о њој. — Зар намераваш да почнеш да се бавиш ловом? питала је, подразумевајући, али гласно не изговоривши своју мисао »у твојим годинама«.

— Не — одговорио сам. — Само за заштиту.

— Мислим да смо овде сасвим безбедни — рекла је.

— Зар? — зачудио сам се. — Ко је, онда, украо баштенску гарнитuru прошле недеље?

То се ЗАИСТА догодило, јер ништа није необично да хорде неотесаних младића, протува из села, тероризирају старије људе. Никако нисам желео да се једне вечери суочим с двојицом сурових младића који држе нож под Елизабетиним грлом захтевајући сав новац из куће, јер ко може да ми гарантује да нас обоје неће затим побити?

И тако се пушка нашла у ћошку. Мислим да сви имамо по једну — мада Лес Хоу држи пушку за лов на јелене, јер, каже да је увек ловио само јелене, а чије био неки јебени птичар.

И кад се тако нађем усред ноћи с пушком у крилу питам се да ме није пробудио неки звук и да сам због тога сишао да проверим и једноставно заборавио своју првобитну намеру.

То је неко сабласно осећање. Човек посматра град и, ма колико га познавао, учини му се да је на некој другој планети — изнад које лебди као да се налази у чудесном васионском броду. Светли само по која светиљка и све је тако тихо. Тек по који аутомобил прође. (Трансканадска саобраћајница заобишла је град на велику жалост трговаца). Седим тамо и посматрам необичне праве линије уличних бандера које делују тако сабласно, и изненадно чудне облике кућа у тами — које су са свим својим сенкама тамније и од саме мркле ноћи, само обриси без тежине, тек наговештај постојања — са тек по којим светлом у некој кући. Можда је неко дете болесно, или се неко друго дете плаши мрака (као некада ја) можда неко устаје рано и одлази на свој необични посао, или у лов.

Међутим, ту и тамо светло указује да су неки од мојих пријатеља будни.

Мери Рајт и њена мајка (мислим да мајка има осамдесет седам година) станују преко у следећој улици и када угледам светло у њеној кући повремено разишљам да ли би био добар штос да јој телефонирам. Шта би рекла на чудни позив усред ноћи? Човек ту мора да буде пажљив. Кад би мене неко позвао у то доба, овде у мојој радној соби, а телефон се налази одмах поред мене на писаћем столу — толико бих се шокирао да бих можда доживео срчани удар. Не бих желео да будем узрок неке несреће. Мери је прилично млада — има седамдесет једну годину — и могла би да издржи, али сумњам да би то могла и њена мати.

ПОБЕДА

И ето теме за криминалистичку причу. Замислите. Удварач жели да се ослободи мајке своје вољене. Пијучкајући шери у својој радној соби он чека до касно у ноћ. Чека док се последње светло у кући његове вољене не угаси, а затим још један час или нешто дуже. Затим окреће број који тако добро зна, мада никада дотада није телефонирао својој драгој, ниједног тренутка не испуштајући кућу из вида. Угледа светло које стара госпођа пали док устаје из кревета, затим друго док пажљиво силази низ степенице, па поново, још једно док подиже слушалицу у предворју. Затим удварач пита: — Добро вече. Да ли је Мери код куће?

Старица може да побесни. Али, да ли сте икада слушали како телефон непрестано звони у ноћи? Можда може да се оклизне док хита да чује вести о несрећи, да сломије врат, да умре од шока. Да би био релативно сигуран човек би морао да има статистичке таблице, али шансе су ипак у корист неке мање несреће.

Или, замислимо како пита пискавим гласом: — Ко зове у ово доба ноћи? — и то је последње што изговара у животу. Веома је стара и слаба; умире ту, на лицу места. Страх, најјаче осећање старих, славио је победу.

Таква идеја је изводљива. Изненада, телефон поред мене постаје застрашујући и злослутни инструмент.

Али, не знам. Никада ништа није сигурно, зар не? Особито усред ноћи.

Једне ноћи доживео сам ужасан шок због експлозије своје сопствене пушке и огромне рупе на стакленим вратима која су водила у башту. Ухватио сам себе како тамо стојим с пушком у руци, која се пуши, и с немалом збуњеношћу и радозналошћу зуррио у њу. — Шта се догодило? — питао сам се.

Пре него што сам стигао да се приберем, дојурила су дежурна кола градске полиције. У то доба ноћи, у овом малом граду, ионако немају баш много шта да раде и несумњиво јасно су чули пуцањ пушке у полицијској станици.

Хари Пијерс, градски полицајац који је увек радио у ноћној смени, искочи из дежурних кола (двострука светла су и даље непрестано жмиркала), потрча према кући и залупа на врата.

Отворио сам и он ме одмах запита. — Господине Вилсоне, да ли сте чули пуцањ? — јер је видео упаљено светло (питао се да ли сам га упалио пре или после пуцања), али заћута када угледа пушку у мојој руци.

Да ли знате шта ми је пролазило кроз главу? Чини ми се да је био Китсов стих — Да ли сам будан или сним? Можда то објашњава осмех који је очигледно титрао на мом лицу.

— Господине Вилсоне! — узвикнуо је, поврећен мојим чудним понашањем. — Зашто се смејете?

Можда је такав осмех виђао и раније. Онда, када је Карл Роџерс убио своју жену, тамо у Витбију. Да није помислио да моја жена лежи тамо у кухињи с разнетим стомаком? Али, морао је да зна да је Елизабета мртва већ неколико година.

— Не знам — казао сам као одговор на његово питање.

— Шта се догодило? — инсистирао је. Било је јасно да је цео овај инцидент много мучније деловао на њега, него на мене. Хтео је да РЕШИ тај проблем, да га објасни. По томе, полицајци су као лекари.

— Радна соба — рекао сам. — У радној соби.

Он појури поред мене ка радној соби, а ја побох за њим и набох га како клечи испред разбијених стаклених врата. Кроз огромну рупу заћарлија поветарац — скинуо сам три стакла, а једно цело крило мораће касније да се замени. Нисам могао ни да слутим да пушка број шест калибра шеснаест може да направи сав тај ршум — јер никада раније нисам из ње пуцао. Он устаде и, збуњен, окрете се према мени.

— Шта се догодило?

— Само несрећни случај, ништа више — одговорио сам.

У том тренутку могао сам само то да изустим, јер, истини за вољу, уопште нисам знао шта се ДОГОДИЛО. Исто колико и Хари Пијерс у полицијској станици, и сам сам био изненађен због пуцања. Упињао сам се да се сетим.

— Да ли сте нешто чули овде доле, или видели у башти? — питао је.

— Даааа — одговорио сам. — Мислим да јесам. Знао да сам дошао овамо, узео пушку. И тада сам угледао да се нешто креће по башти. Претпостављам да сам помислио да неко покушава да провали у кућу. И сами знате да се стаклена врата лако разваљују.

Климнуо је главом. — Да, истина је — рекао је. Затим се окрете од мене и пође у башту, тражећи доказ, а, вероватно, и тело.

Можда сам тада и мислио да га обмањујем, мада ми је у истом тренутку пало напамет да можда, говорим истину. Био сам сигуран само у једну ствар, било ми је хладно, а ноге су ми биле ледене. Био сам бос и то ми је било јако чудно, јер увек држим своје папуче поред кревета. Чак и кад устанем да одем до тоалета, што је у мојим годинама врло често, навлачим своје папуче.

Па ипак, ено их тамо, уредно поређане једна поред друге близу столице код писаћег стола.

Одједном схватих истину и знао сам шта треба да урадим. Када се Хари вратио у собу говорећи — Нисам запазио ништа посебно (узгред буди речено деловао је као да му је камен пао са срца), почео сам без по мукe да измишљаам детаље.

— Сећам се да сам чуо како неко покушава да провали овде доле, и помислио сам да је, можда, нека мачка — рекао сам. — Знате, једног јутра, када сам сишао, на мом писаћем столу затекао сам мачку боје корњаче.

Посматрао ме некако сумњичаво.

— И да ствар буде још гора, мачка се послала по неким мојим папирима.

Хари ме погледа забринуто. — Господине Вилсоне — почео је љубазно — мислим да не би требало да држите напуњену пушку у кући.

— Да, да, можда сте у праву — рекао сам, а у себи сам помислио да он, тако млад, пуцајући од здравља у четрдесетој години, с револвером за појасом, нема оних страхова које ја имам, нити их уопште може да замисли. Кад остари, видећемо, помислио сам.

— Па — рекао сам — учинило ми се да сам видео како нека животиња покушава да уђе и опалио сам, уопште не размишљајући о вратима.

— Ух, ух — само је поновио.

Затим је отишао не пропустивши да ме поново опомене да не остављам напуњену пушку, спомињући и неке статистичке податке о несрећним случајевима до којих је долазило због сличних немарности. Пришао сам прозору и махнуо му — да би моји суседи видели да је све у реду — а они, збуњени што су ухваћени у својој радозналости, одмах погасише светла.

Затим сам и сам угасио светло у својој радној соби и остао да седим у мраку у својој столици, обмотавши око себе свој кућни огртач, јер је кроз рупу на вратима допирала хладноћа (поново сам навукао своје папуче) и размишљао како сам за длаку избегао сигурну смрт.

Јер, када сам угледао своје папуче поред столице, цео догађај се у магновењу одвио пред мојим очима. Потпуно јасно се сећам да сам ухватио себе да седим за својим писаћим столом питајући се у ком се стању налазим, и размишљао о Елизабети, жалећи што сам водио јалов живот, коме је скоро и крај — и што сам се рђаво понео према њој. Одједном, могао сам да се сетим скоро сваког бесмисленог поступка у односу на њу или

ПОРТОВА

према њој, како сам, када сам био незадовољан њеним тврдоглавим саучесништвом с мојим родитељима, проналазио ситне, подле начине да »изравнамо рачуне«, понекад исмејавајући њене претензије ка помпезности, шалећи се на рачун неких њених моралних гледишта, помпезне одеће коју је носила када се њен сан остварио, и она постала председница локалног женског клуба. Како сам био окрутан према њој. — Укрутите се око стола и личите на роџенданске торте — викао сам на њу. — Ти и твоје пријатељице! Замислите себе у свечаним хаљинама и одмах ћете схватити колико сте смешне. — Натерао сам је да се заплаче — жену која је неговала моје родитеље, која је остала уз мене иако нисам могао да јој поклоним дете, током свих мојих неуспеха као адвокат, која је стојички поднела да дивљачки и без престанка исмејавам њене мале снове.

А била је тако нежна особа. Ноћу, кад није била свесна онога што чини, она би се, понекад, чак и у каснијим годинама, привукла уз мене, рукама обгрлила мој врат и пољубила ме у сну, просто обмотавајући своје тело око мене као неки пријатни мајмунчић. Није уопште имало било какве везе што је у будном стању помало будаласта.

И тако, под притиском осећања кривице, незадовољан собом, схвативши да сам изгубио сваку наду за срећу, да сам упропастио њен живот све до смрти, да ништа више није било важно, кајући се што сам се њоме оженио, и још више презирући своје сопствено кукавиштво што је нисам оставио (желео сам да побегнем у Сент Џон, а одатле на море на неки брод), спознавши да је све постало бесмислено, одједном сам постао опчињен могућностима која ми пружа пушка.

И зато сам скинуо своје папуче. Плачући, гледао сам пушку као неког свог старог другара, као прави симбол свог живота, и миловао њену хладну, тамну цев, и плачући и даље, откочио је, окренуо је према себи и палцем ноге дохватио ороз. Цев пушке била ми је у устима, језиком сам је ласцивно лизао, а палац ноге обухватао је обарач.

Страшног ли часа! У магновењу, пред очима ми се указа призор следећег тренутка: окрвањени, безглави труп, усирена крв по мом писаћем столу, мој мозак расут по мојим књигама иза мене, и ја сам јадиковао због краја, краја.

Али, страх ме избаци из равнотеже. Једним очајничким покретом одбацио сам пушку у страну изнад мога рамена и зачудо, није опалила (нека је хвала Господу) и ја сам ослободио свој палац од обарача и дрхћући устао, треснувши је у бесу према стакленим вратима.

Одједном олакшање, смиривање. И тада се Хари Пијерс створио са својим трепћућим светлима, својим питањема, неверицом.

Када је он отишао, пошао сам у кухињу и скувао чај размишљајући како сам за длаку избегао смрт, и како сада они у полицајској станици причају о мени.

Шеф Лафлин питаће Пијерса: — Па, шта је било?

А Пијерс ће, смејући се, рећи — Ма, знаш оног маторог Вилсона? Управо је пушком разнео стаклена врата на кући пуцајући на неку проклету мачку.

Лафлин клима главом и каже: — Па, много је остарио. Морамо мало да припазимо на њега.

А Пијерс ће: Особама у тако поодмаклим годинама треба забранити држање оружја.

Лафлин, пијуцкајући своју кафу каже: — У праву си.

Он никако не може да разуме моју потребу за пушком. Она ми, свакако, не служи за заштиту, већ због питања које се стално намеће: Колико још, пријане мој, и како? Или, ако хоћете, још дрскије: — Колико вредиш?

Када сам скувао чај сачекао сам да лишће падне на дно шоље као што је моја мајка уобичајавала да ради. Сећам се кад сам једном ушао у кухињу после очеве смрти и затекао је како зури у шољу. — Шта то радиш? — питао сам смејући се. — Покушаваш да одгонетнеш своју судбину?

Када је подигла главу — тада је била млађа него ја сада — сузе су текле низ њено посивело лице. Деловала је као глумица нашминкана да игра старију жену, а светло је било прејако за њу. — Да — рекла је. — Да, молим те не подсмевај ми се.

И нисам.

И сада седим и зурим у расквашено лишће на дну своје шоље, свестан да не могу ни да наслутим шта би могло да ми каже, сетивши се да би сутра могао да узмем књигу из библиотеке и можда у њој нешто пронађем. Баш су права гњецавица маса.

Али, постоји знамење зле коби, знате. Зле коби. Шта се налази на оној другој страни?

✱

KENT THOMPSON је рођен 1936. године у Waukegan-у у држави Илиноис. Похађао је Хонорар Колеџ у Индијани, Универзитет у Ајови и Универзитет у Велсу у Свонсију, где је 1965. године докторирао пишући о младости песника Дилана Томаса. Године 1961. почео је да држи предавања на Универзитету Нови Брунsvик у Фредериктону као професор енглеског језика и креативног стварања где је издавао часопис »Fiddlehead« у току пет година. Писао је приказе драма и књига, и водио интервјуе на телевизијској мрежи ЦБЦ у Фредериктону. Писао је и радио драме. Написао је два комична романа из миљеа Фредериктона: Кори и Тени су ту становали (1973) и Преко пута цветног парка (1974). Написао је две књиге поезије и издао једну антологију.

Томпсонова прича »Пушка«, елигија старости, први пут је објављена у »Saturday Night«.